

Wstęp

Rangi problemów związanych z finansami publicznymi nie sposób przecenić. Wywierają one znaczący wpływ na wszystkie sfery aktywności ludzkiej, zarówno społecznej, jak i gospodarczej. Obserwowana obecnie, ciągła przebudowa systemu finansów publicznych powoduje wzrost zainteresowania zjawiskami finansowymi i procesami zachodzącymi w sferze publicznej, wywierającymi wpływ na całą gospodarkę. W związku z tym, że finanse publiczne odgrywają coraz większą rolę w organizowaniu i realizacji procesu zaspokajania potrzeb społecznych, ważne jest poznanie procesów i problemów związanych z gospodarowaniem środkami publicznymi.

Decyzje podejmowane przez władzę państwową oddziałują na system gospodarczy całego państwa. Dlatego też nie można zrozumieć gospodarki rynkowej bez należytego wniknięcia w skomplikowane zjawiska i procesy zachodzące w sferze finansów publicznych. Zwłaszcza, że wprowadzana od kilku lat reforma finansów publicznych dostarcza stale nowych rozwiązań. Funkcjonując w zintegrowanej Europie, nie można obojętnie przyglądać się nowym zjawiskom, wytycznym czy też rozwiązaniom, które w pośredni lub bezpośredni sposób wpływają na procesy finansowe i finanse publiczne.

Finanse publiczne wymagają kompleksowego i profesjonalnego spojrzenia na całokształt procesów i zjawisk z nimi związanych. Konieczne jest poszukiwanie i pragmatyczne wykorzystywanie nowych idei i rozwiązań, ponieważ utarte schematy i wzorce zachowań nie sprawdzają się. Postulat ten dotyczy przede wszystkim organizacji sektora i służb publicznych, zasad konstrukcji dochodów, racjonalizacji wydatków oraz procedury budżetowej. Autorzy mają

nadzieję, że w pokonywaniu dysfunkcji systemowych i skutecznym poszukiwaniu efektywnych wzorców może być pomocna ta publikacja.

Celem, jaki postawili sobie autorzy tego podręcznika, jest przedstawienie wiedzy z zakresu podstaw finansów publicznych, a w tym teorii finansów publicznych, obowiązującego systemu kształtowania dochodów i wydatków publicznych, zadań realizowanych przez sektor finansów publicznych na tle wyzwań decyzyjnych oraz nowych instytucji i rozwiązań związanych z wykonywaniem zadań publicznych. Praca składa się z siedmiu rozdziałów, w których – poza zagadnieniami czysto teoretycznymi – prezentowane są rozwiązania dotyczące obecnie obowiązującego systemu finansów publicznych a także, mające ułatwić utrwalenie wiedzy oraz pozwalające poznać mechanizmy działania i specyfikę sektora – studia przypadków. Autorzy zdają sobie sprawę, że w pracy nie zostały ujęte wszystkie zagadnienia skomplikowanej i szerokiej materii związanej z finansami publicznymi. O doborze zagadnień zdecydowały przede wszystkim indywidualne doświadczenia autorów zarówno w dydaktyce, jak i w praktyce finansów publicznych. Pełniąc różne funkcje w instytucjach sektora finansów publicznych, autorzy dostrzegli wagę tych problemów finansów publicznych, których zrozumienie i umiejętne powiązanie z pozostałymi sektorami gospodarki ma zasadnicze znaczenie dla gospodarki, i omówili je w tej pracy.

Prezentowana książka jest skierowana zarówno do studentów studiów dziennych i zaocznych, słuchaczy studiów doktoranckich i podyplomowych, jak i praktyków zawodowo związanych z problematyką finansów publicznych. Mamy również nadzieję, że będzie ona służyła wszystkim zainteresowanym problematyką finansów publicznych, gdyż znajomość zaprezentowanych w niej zagadnień pomoże zrozumieć podejmowane decyzje, wybory społeczne, a w dalszej kolejności pozwoli na zrozumienie nowej, ukształtowanej na skutek reform, rzeczywistości społeczno-gospodarczej.

*W imieniu zespołu autorskiego
Beata Filipiak*